

Rys historyczny szkoły w Strzegonicach

*„Przeszłość zachowana w pamięci
staje się częścią teraźniejszości”*

Tadeusz Kotarbiński

Szkoła w Strzegonicach ma 50 lat, ale dzieje szkolnictwa w naszej miejscowości sięgają II połowy XIX wieku. W 1870 roku – 145 lat temu – właściciel dworu Ignacy Pieniążek ufundował pierwszy budynek szkoły (pisze o tym Mieczysław Ryba w książce pt. „Dawne dzieje i współczesność Słotowej”). Był to parterowy budynek z gankiem, stojący tuż przy drodze, na pograniczu Strzegonic i Słotowej. Zajęcia odbywały się tam do początku lat sześćdziesiątych XX wieku. Również w czasie wojny najprawdopodobniej młodzież pobierała tam naukę, bo Katarzyna Bojarska w książce pt. „Ksiądz Arczewski” prezentuje postać niezwykle kapłana, pracującego z dziećmi w Publicznej Szkole Powszechnej w Strzegonicach w latach 1939- 1941.

Nową szkołę (obecny budynek) wybudowano w latach sześćdziesiątych minionego wieku. W 1962 roku wydane zostało przez Prezesa Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie orzeczenie w sprawie organizacji w Strzegonicach ośmioklasowej szkoły podstawowej z siedmioma nauczycielami, do obwodu której włączono również Bielowy. W tym samym roku rozpoczęto budowę, która trwała do 1964 roku. Budową tego obiektu kierowała Gromadzka Rada Narodowa i Wydział Oświaty Powiatowej Rady Narodowej w Dębicy. Przedsięwzięcie wspierali, zarówno pracą społeczną jak i finansowo, wszyscy mieszkańcy wioski. Do użytku szkoła została oddana 9 lutego 1965 roku, a pierwsze zajęcia lekcyjne młodzież rozpoczęła w kwietniu. Decyzją Inspektora Oświaty w Dębicy szkole nadano imię Marii Konopnickiej. Pierwszym kierownikiem placówki został pochodzący z Przeczyicy Augustyn Pacana, wcześniejszy kierownik szkoły w Bielowach. Z zachowanej dokumentacji i wspomnień absolwentów wynika, że pod kierownictwem A. Pacany w latach 1965-1971 pracowali nauczyciele: Zofia Pacana, Maria Piotrowska, Zofia Brudny, Jadwiga Pieczonka, Jadwiga Gonet, Helena Kozioł, Bogumiła Mroczek, Zofia Florek, Bronisława Matulewska.

We wrześniu 1965 roku na wniosek Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, Wydział Oświaty w Dębicy przeprowadził również rekrutację do pierwszej klasy Szkoły Przysposobienia Rolniczego. Objęła ona absolwentów klas siódmych z Bielów, Jaworza Górnego, Słotowej, Strzegonic . Tak więc od 2 października 1965 roku przy Szkole Podstawowej w Strzegonicach istniała również Szkoła Przysposobienia Rolniczego. Uczyli w niej: Maria Sobol, Stanisław Czerwonka (kierownik Szkoły Podstawowej w Słotowej), Maria Piotrowska, A. Pacana, Teresa Świerczek, Łucja Wojnarska i Kazimierz Florek.

Od początku istnienia nowej szkoły w Strzegonicach bardzo dobrze pracował szkolny sklepik, prężnie działało harcerstwo. Odbywały się harcerskie alerty, w których brały udział drużyny harcerskie z sąsiednich szkół. W trosce o kulturalny i duchowy rozwój uczniów odbywały się projekcje filmów kina objazdowego,

organizowano spotkania z ciekawymi ludźmi np. z aktorką, gdyż, jak wspomina jedna z absolwentek szkoły, dla nich – dzieci wiejskich był to zawód niespotykany i tajemniczy. Z końcem roku szkolnego 1970/1971 odszedł na emeryturę kierownik A. Pacana, a jego funkcję przejął mgr Jerzy Blezień. Kierował placówką przez 18 lat. Dzięki jego staraniom szkoła z każdym rokiem wzbogacała się o nowe pomoce dydaktyczne, w klasopracowniach pojawiał się nowy sprzęt szkolny. Byli uczniowie najczęściej mówią o bardzo dobrze wyposażonej pracowni fizycznej („...duże, oszklone szafy pełne modeli silników, zasilaczy i elektroskopów...; krzesła i duże stoły, przy których siedzieliśmy po sześcioro- w odróżnieniu od innych sal, gdzie były zielone ławki z otworami na kałamarze czyli pojemniki na atrament.”). W trosce o zdrowie uczniów otwarty został szkolny gabinet dentystyczny. Jak wspomina kolejna absolwentka szkoły, swoje zdolności i umiejętności taneczne oraz wokalne uczniowie mogli rozwijać, należąc do Zespołu Pieśni i Tańca, którego założycielem był Tadeusz Szlachta a kontynuatorką tych działań była Helena Koziół – późniejsza dyrektorka szkoły. Dużym zainteresowaniem cieszył się również sport, szczególnie szachy, warcaby i piłka ręczna. Uczniowie brali udział w licznych międzyszkolnych zawodach w Dobrkowie, Zwierniku, Pilźnie i Słotowej. Tradycją szkoły były też zabawy andrzejkowe, na które zapraszano uczniów z innych szkół. Za czasów sprawowania funkcji dyrektora przez J. Blezienia szkoła w Strzegonicach została objęta patronatem przez Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Eksploatacji Kruszywa. W ramach rewanżu, za okazywaną szkole pomoc, w okresie wakacji budynek i boisko szkolne przez wiele lat stawały się miejscem wypoczynku dzieci pracowników tego przedsiębiorstwa na tzw. koloniach letnich.

Od 1976 roku istniało też Państwowe Przedszkole w Strzegonicach. Początkowo było placówką jednooddziałową. Mieściło się w budynku szkoły i zajmowało dwie sale do zajęć, kuchnię, magazyn, werandę z wydzielonym miejscem na szatnie oraz łazienkę. Przedszkole posiadało ogrodzony plac zabaw z kilkoma urządzeniami. Pierwszą pracownicą była Maria Marońska, a następnie Zofia Koziół i Maria Golczewska-Chmura. W 1983 roku przedszkole zostało przekształcone w dwuoddziałowe i kolejno pracowały tu: Bożena Chmielowska, Jolanta Kłosowicz, Anna Samborska, Krystyna Fediów, Jolanta Mroczek, Ewa Krajewska i B. Soprych. Od 1991 roku kadra pedagogiczna ustabilizowała się i pracuje w składzie: M. Golczewska-Chmura (pełniąca funkcję dyrektora przedszkola w latach 1980-2000), B. Soprych J. Mroczek (pełniąca funkcję dyrektora przedszkola w latach 2000-2007) i Magdalena Zajac.

W latach 1971-1989 do grona nauczycielskiego pracującego w szkole dołączyli: Krystyna Kawalec, wspomniany wcześniej T. Szlachta, Elżbieta Ptaszek, Marta Gmiterek, Elżbieta Cichoń, która zastąpiła polonistkę, M. Piotrowską, Bernadetta Gumola, Barbara Węgrzyn, Maria Mroczek, Marek Kłosowicz, Stanisław Urban, Grażyna Urban, Barbara Bielecka, Krzysztof Zeliaś, Marta Szpyrka, Marta Modrzańska, Tadeusz Jedynek, Bogumiła Bosek. W latach 1984 – 1987 punktem filialnym szkoły Podstawowej w Strzegonicach była również szkoła w Bielowach. Liczyła cztery oddziały: klasy I-III i oddział przedszkolny. Od 1987 roku Szkołę w Bielowach przekształcono w samodzielną jednostkę.

Rok 1989 przyniósł pewne zmiany kadrowe. Odszedł na emeryturę dyrektor J. Blezień. (W latach 1981-1991 odeszły również na emeryturę: M. Piotrowska, J. Gonet, J. Pieczonka, H. Koziół) a jego

następcą została pracująca w tej szkole od 198 roku H. Koziół. Kierowała placówką przez dwa lata. W tym czasie do grona pedagogicznego dołączyli: Barbara Sojka i Barbara Szpak.

Od 1 września roku szkolnego 1991/1992 funkcję dyrektora objął Wojciech Sojka, pełniąc ją przez osiem lat. Wtedy na kartach historii placówki szczególnie zapisał się założony przez Dyrektora Szkoły chór, który uświetniał swoimi występami akademie szkolne, środowiskowe i gminne. W budynku szkoły przeprowadzone zostały pewne remonty, a najważniejszymi były prace związane z wymianą dachu. W tym czasie pożegnano odchodzącą na emeryturę długoletnią nauczycielkę matematyki Z. Florek. Jej miejsce zajęła Anna Krawiec. Pracę w szkole w Strzegonicach rozpoczęli także: Marian Kubas (w 1990 r.) i Piotr Placek (w 1991 r.).

W roku 1999 zaczął się kolejny rozdział w życiu szkoły. Dyrektorem została M. Gmiterek, pracująca w tej placówce od 1980 roku. W tym samym roku w wyniku reformy oświaty powstało gimnazjum. Pierwsze dziesięciolecie pracy dyrektorskiej M. Gmiterek zaowocowało wieloma pozytywnymi zmianami. W latach 2000 – 2011 dokonano termoizolacji budynku, w tym wymiany instalacji centralnego ogrzewania. Odnowiono sale i korytarze. Wymieniona została stolarka okienna i drzwiowa, a także dach na całości budynku szkolnego. Wobec narastających trudności lokalowych pomieszczenia remizy OSP zaadaptowano na salę gimnastyczną. Wymienione i uzupełnione zostało wyposażenie sal lekcyjnych (meble szkolne, szafki uczniowskie, pomocy dydaktyczne). Od 2003 roku dzieci i młodzież uczęszczająca do Zespołu Szkół w Strzegonicach została objęta fachową opieką i pomocą szkolnego pedagoga, na stanowisku którego pracuje Jadwiga Nowak. W 2005 roku wokół budynku szkolnego położona została kostka brukowa. Rok później cała społeczność szkolna przeżywała uroczyste otwarcie pełnowymiarowego, wielofunkcyjnego boiska sportowego i bieżni. Poświęcenia tego obiektu dokonał ksiądz Grzegorz Nowak. W roku szkolnym 2007/2008 miał miejsce również kapitalny remont stołówki i zaplecza kuchennego. Została położona terakota na korytarzach i klatce schodowej. Wymieniono instalację elektryczną i lampy oświetleniowe w całym obiekcie szkolnym.

W roku tym samym roku szkoła w Bielowach, funkcjonująca przez lata jako samodzielna jednostka, została podporządkowana organizacyjnie Szkole Podstawowej w Strzegonicach wchodzącej w skład zespołu szkół, do którego włączono również oddziały przedszkolne. W związku z tym dzięki staraniom dyr. M. Gmiterek wymieniono stolarkę okienną oraz wykonano ogrodzenie boiska w szkole w Bielowach. Niestety szkoła w tej miejscowości w 2010 roku została ostatecznie zamknięta, co było skutkiem narastającego niżu demograficznego.

Początek nowego wieku to także krok w stronę nowoczesności. W szkole w Strzegonicach powstają pracownie komputerowe. W 2003 roku otwarto pierwszą, sfinansowaną przez Burmistrza Pilzna Józefa Chmurę. W ramach realizacji projektu finansowanego przez Unię Europejską, w 2007 i 2008 roku otwarto kolejne dwie takie pracownie. Prestiż szkoły wzmocniły również certyfikaty, które placówka posiada. Są to: od 2004 roku Certyfikat przyjęcia do Podkarpackiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie rejonu Dębica, a

od 2009 roku Certyfikat Wojewódzkiej Sieci Szkół Promującej Zdrowie w województwie podkarpackim.

W historii szkoły na trwałe również zapisały się lata 2005 i 2011. W 2005 roku szkoła świętowała jubileusz czterdziestolecia, a w 2011 – roku jubileuszu czterdziestopięciolecia – Publicznemu Gimnazjum w Strzegonicach nadano imię oraz poświęcono i nadano sztandar. Jego fundatorem był mieszkaniec Bielów, prywatny przedsiębiorca i sponsor szkoły Leszek Paciora. Kolejnym ważnym wydarzeniem było doposażenie placu zabaw oraz zaadaptowanie i urządzenie pomieszczeń mieszkalnych z przeznaczeniem dla nowych oddziałów przedszkolnych (finansowanych ze środków unijnych), które zaczęły funkcjonować od listopada 2012 roku. Wszelkie wymienione inwestycje modernizacyjne i remontowe przeprowadzone w przeciągu ostatnich dwudziestu pięciu lat były możliwe dzięki staraniom pracujących w szkole dyrektorów i dobrej współpracy placówki z organem prowadzącym szkołę, na czele którego stali burmistrzowie: Zygmunt Pieczonka, Edward Serwatka, Józef Chmura i Ewa Gołębiowska.

Duży wpływ na rozwój intelektualny i duchowy uczniów mieli także kolejno pracujący księża: Stanisław Boryczka, Marek Obrzut, Grzegorz Nowak i pracujący obecnie Henryk Brdej. Od początku istnienia szkoły w jej pracę chętnie włączali się także rodzice, służąc radą i pomocą, szczególnie przy organizowaniu różnych imprez i uroczystości szkolnych oraz środowiskowych. Corocznie w szkole organizowane są dla uczniów zabawy andrzejkowe, choinkowe, z okazji Dnia Dziecka, wycieczki, zimowiska, wyjazdy do kina, teatru i muzeum. Bardzo często pomagają w tym również sponsorzy szkoły. Im wszystkim należy się ogromna wdzięczność.

Szkoła to nie tylko rodzice, nauczyciele i uczniowie, ale także pracownicy obsługi. W związku z tym w historię placówki wpisują się następujące osoby: Stanisław Mroczek, Janina Stolańska, Kazimiera Węgrzyn, Helena Wajda, Zofia Pieniążek, Maria Bożek, Jan Kurek, Zofia Nowak, Zofia Wnęk, Zofia Więcek, Bożena Zima, Grzegorz Czerkies, Zbigniew Jasiński, Ryszard Koziół, Marta Mroczek (pracownicy szkoły) oraz Anna Chajec, Krystyna Papiernik, Anna Podlasek, Zofia Poznańska, Janina Soprych, Stanisława Mroczek, Dorota Podlasek, Romualda Papiernik (przedszkole).

W przeciągu 16 lat kierowania szkołą przez Martę Gmiterek na emeryturę odeszli: Maria Mroczek, Wojciech Sojka, Maria Kawa, Krystyna Kasprzyk, Maria Golczewska- Chmura. Przez wiele lat pracowała tu również jako wychowawca i nauczyciel języka niemieckiego Marta Rusin-Jarosz. Kilku wymienionych wcześniej nauczycieli przeszło do pracy w innych placówkach, w związku z tym w szkole w Strzegonicach w tym czasie podjęli pracę i ją kontynuują: Anna Poznańska, Marzena Madura, Marta Dziadyk, Katarzyna Skocz, Bogusława Jędrzejczyk, Iwona Bieniasz, Sylwia Jałowiec, Dawid Łętek, Dominik Stechnij, Anna Dudek.

Szkoła od wielu lat jest organizatorem Gminnego Konkursu Ortograficznego dla Klas IV- VI, Gminnego Konkursu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej, Gminnej Olimpiady w Lekkiej Atletyce, Gminnych Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Trójboju i Czwórboju Lekkoatletycznym. Ponadto corocznie

przygotowywane są imprezy środowiskowe z okazji WOŚP, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki. Od 2003 r. uczniowie gimnazjum wydają szkolną gazetkę.

Mury szkoły w Strzegomicach liczącej sobie pięćdziesiąt lat opuściło 368 absolwentów (w tym 23 uczniów Szkoły Przynależenia Rolniczego). Wielu z nich zajmuje ważne miejsce w życiu swojej miejscowości i kraju. Są wśród nich m.in.: księża, lekarze, prawnicy, nauczyciele, właściciele firm. Wszyscy oni z pewnością pamiętają słowa Cypriana Kamila Norwida, które brzmią:

*„Aby drogę mierzyć przyszłą,
Trzeba koniecznie pamiętać, skąd się wyszło”.*

W ciągu pięćdziesięciu lat istnienia strzegockiej szkoły pracowało 87 nauczycieli, w tym niektórzy uzupełniając etat lub zastępując innych pedagogów podczas dłuższej ich nieobecności. W kolejności alfabetycznej byli to lub są: Bielecka Barbara, Bieniasz Iwona, Blezień Jerzy, ks. Boryczka Stanisław, Bosek Bogumiła, Bożek Agnieszka, ks. Brdej Henryk, Brudny Zofia, Chmielowska Bożena, Chodór Lucyna, Cichoń Elżbieta, Dudek Anna, Dobosz Ewelina, Draganik Antonina, Drapella Agnieszka, Dziadyk Marta, Fijał Zofia, Florek Zofia, Garboś Lidia, Gądek Krystyna, Gmiterek Marta, Golczewska- Chmura Maria, Gonet Jadwiga, Gumola Bernadetta, Jałowiec Sylwia, Jankosz Katarzyna, Jarosz Marta, Jędrzejczyk Bogusława, Jedynek Tadeusz, Kapustka Dorota, Kawa Barbara, Kawa Maria, Kawalec Krystyna, Klucznik Dariusz, Kluza Jadwiga, Kłosowicz Jolanta, Kłosowicz Marek, Kozioł Helena, Krajewska Ewa, Krawiec Anna, Kubas Anna, Kubas Bożena, Kubas Marian, Kudłacz Marcin, Kusek Krystyna, Laska Halina, Łętek Dawid, Madura Marzena, Marońska Maria, Matyjewicz Bernadetta, Matulewska Bronisława, Modrzańska Marta, Mroczek Bogumiła, Mroczek Jolanta, Mroczek Justyna, Mroczek Maria, Niemiec Sylwia, ks. Nowak Grzegorz, Nowak Jadwiga, ks. Obrzut Marek, Pacana Augustyn, Pacana Zofia, Pieczonka Jadwiga, Piotrowska Maria, Placek Piotr, Poznańska Anna, Ptaszek Elżbieta, Prucnal Anna, Rogus Ewa, Siarkowski Mariusz, Skocz Katarzyna, Sojka Barbara, Sojka Wojciech, Soprych Beata, Stechnij Dominik, Surowiec Bolesław, Szlachta Tadeusz, Szpak Barbara, Szpyrka Marta, Urban Grażyna, Urban Stanisław, Wawrzukowicz Marta, Węgrzyn Barbara, Wierzbicka Barbara, Wolańska Bożena, Wolsza Małgorzata, Zając Magdalena, Zeliaś Krzysztof.

Historia ta została napisana z perspektywy pięćdziesięciu lat, dlatego z pewnością wiele ważnych szczegółów umknęło w potoku różnych zdarzeń. Z pewnością zbyt mało zostało wspomniane o wielu

osobach, które tę historię tworzyły i tworzą, ale Wszystkim Im należy się wielki szacunek.

Opracowała Barbara Węgrzyn 2015r.

**Od lewej kolejno Wojciech Sojka, Zofia Florek,
Marian Kubas, Bogumiła Bosek,
Barbara Węgrzyn
, Barbara Sojka, Marta Gmiterek,
Stanisław Urban, Grażyna Urban,
Maria Mroczek, Barbara Szpak**